

Här kommer Svensk Vindkraftförening och SERO:s remissvar på Energimyndighetens skrivelse **Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2015** N2014/734/E

Vi delar i stort Energimyndighetens identifiering av vilka risker som kan medföra att vi inte kommer att nå utbyggnads målet om 26,4 TWh till år 2020 som utbyggnadstakten av elnäten, tillståndsprocessen, bristande bedömning av elmarknadens priser. Allt detta kan bromsa upp investeringar i förnybar el. Till detta tillkommer att det helt saknas mål efter år 2020. Vi bedömer att här måste regeringen ange mål både avseende 2030 och även längre fram för färdplan 2050.

Nedan följer synpunkter våra och förslag Skälen till att Sverige kan få svårt att uppnå målet är flera.

4.3.1 Tillståndsprocessen

Tillgång till projekt i Sverige. Tabell 5 tar upp projekt på totalt 132 TWh. Den fysiska potentialen för att nå målet 26,4 TWh till 2020 är betryggande men, om hänsyn tas till alla begränsande faktorer anser vi, att det kommer vara mycket tveksamt om Sverige kommer nå det gemensamma målet. Att Norge skulle klara sin andel på 13,2 TWh bedömer vi, som högst osannolik av skäl som redovisas senare.

Rapporten uppger att det nu tar i medeltal 2,7 år att få tillstånd enligt MB och ytterligare 35 veckor om ärendet överklagas. Många ärenden överklagas och för vindkraftparker finns ett ökat motstånd från lokalbefolkningen. Detta kan fördröja tillstånden flera år samt leda till att projektörer avbryter projekten, där även andra skäl medverkat.

I Norge tar tillståndsprocessen ännu längre tid med flerårig kö för att få koncession för byggen, som måste vara i drift senast 2020 för att bli berättigade till elcertifikat.

4.3.2 Elsystemet

Svenska Kraftnät har lämnat två rapporter: **Integrering av vindkraft** och **Perspektivplan 2025**. I rapporterna redovisar SvK svårigheten med att tvingas vänta med utbyggnad och förstärkning av elnäten, till dess att det är helt säkert att planerade projekt genomförs. Vi håller helt med i SvK

synpunkter och analys och synnerligen avseende deras förslag och synpunkter avseende utbyggnadstakten av elnäten. Vi stödjer deras förslag om s.k. delning, där Svk får möjlighet att förskottera anslutningskostnaden för planerade men ännu inte beslutade vindkraftverk, skulle det första verket som behöver ledningen slippa lägga ut hela tröskelkostnaden. Förslaget om delning av tröskelkostnaden framfördes av SvK redan 2009, men är ännu inte genomfört, trots att det skulle underlätta nätutbyggnaden till nya verk.

Vi delar Energimyndighetens bedömning, att nätutbyggnaden kommer att utgöra en risk för att inte klara utbyggnadsmålet till 2020. Rådande osäkerhet och brist på besked om ledningarna kommer att behövas eller att byggprojekten inte genomförs, är ett stort problem.

4.3.3 Information till marknadens aktörer och prisbildning

Trovärdiga prognoser om framtida el- och certifikatpriser saknas. Alla försök att informera presumtiva projektörer om vad som kan väntas i närtid, underlättar deras beslutsprocess. För närvarande råder dubbel osäkerhet både vad gäller el och certifikat. Elpriset är svårt att påverka med politiska beslut, medan certifikatpriset är helt beroende av vilka politiska beslut som fattas. För att minska osäkerheten vad gäller den kvotpliktiga elanvändningen under pågående år samt nuläget för planerade byggprojekt, bör Energimyndigheten bygga upp någon form av rapportsystem kvartalsvis. Resultatet bör göras allmänt tillgängligt för presumtiva investerare

Vi anser att alla vindkraftsägare ska vara skyldiga att lämna uppgifter till vindkraftstatistiken. Energimyndigheten bör få i uppdrag att utforma regler för ett sådant system och föreslå nödvändiga ändringar i elcertifikatlagen så att systemet kan införas snarast möjligt

Energimyndigheten bör få i uppdrag att följa upp vilka kraftverk, som fortsätter producera el från förnybara energikällor efter tilldelningsperioden av elcertifikat.

4.3.4 Kontrollstation 2015

Nästa kontrollstation efter 2015 är planerat till år 2019. Det ligger alldeles för nära målet år 2020, vilket är för sent att i tid göra korrigerande åtgärder för att nå målet 2020. Vi förslår därför att nästa kontrollstation genomförs redan 2017, för att bl. a. kunna justera kvotkurvan efter nödvändigt behov. Väntan på Kontrollstation 2015 har inneburit att problemet med sjunkande certifikatpriser och kraftig ökning av reserven inte kunnat åtgärdas i tid. Problemen har fått växa vilket ger skäl till tätare kontrollstationer.

4.3.5 EU:s vattendirektiv

EU:s ramdirektiv för vatten 2009/29/EG kräver att senast 2015 skall alla vattendrag uppnå ”god ekologisk status.” Vattendirektivet tolkas olika hårt och tillsynsmyndigheter ställer olika krav på verksamhetsutövare. Vattenverksamhetsutredningen lade den 1 oktober 2013 ett förslag om att all vattenverksamhet ska miljöprövas, om de inte har tillstånd enligt miljöbalken. Detta trots att i princip alla har prövats och getts tillstånd efter var tids lagstiftning. Det rör sig då om ca 3 600 anläggningar, som skulle behöva miljöprövas enligt miljöbalken. Detta skulle bli praktiskt ogörligt, varför en sovring

bör ske. Miljöprövning av de minsta anläggningarna skulle kunna ges nya villkor av kommunernas miljönämnder. Det är då främst två frågor som kan bli föremål för nya krav, minimitappning och eventuell faunapassage (fiskvägar). Erfarenheterna hittills av omprövning av miljötillstånd är blandat. Några gånger har övernitiska tjänstemän krävt kostsamma investeringar i fiskvägar trots att det saknas vandringsfisk. Bortfallet av elproduktion kan bli betydande. Totalt bidrar småskalig vattenkraft med drygt två gånger Malmös elbehov. Hur elbortfallet blir kan bedömas först sedan ett större antal omprövningar har genomförts. Energimyndigheten har här en viktig uppgift att balansera kostnader mot miljönyttan och samhällsnyttan av en elproduktion utan vare sig utsläpp av klimatstörande gaser eller annat långlivat avfall.

4.3.6 Finansiering

Elcertifikatsystemet är ett marknadsbaserat stödsystem utan skyddsnät för närvarande. Detta faktum påverkar investeringsviljan och utgör en påtaglig risk för att uppsatta mål för 2020 inte kommer att uppnås. Många vindkraftsprojekt, där investeringar gjorts de senaste åren, har nu stora ekonomiska problem med att ränta och amortera sina banklån. För att undvika konkurs är det vanligt att bankerna skjuter amorteringar på framtiden i förhoppning om bättre ekonomi om några år. Av det skälet har nu flera banker blivit medvetna om vindkraftens lönsamhetsproblem, så att man närmast spärrat utlåningen till ny vindkraft. Det är vanligt att man kräver flerårsavtal om försäljning av el och certifikat på en nivå som gör projekten lönsamma. Tyvärr är detta näst intill omöjligt i dag, varför ett flertal projekt inte kommer att genomföras. Detta är inte bara en risk utan krass verklighet. De investeringar som fortfarande sker görs främst av stora bolag, som kan finansiera projekten med eget kapital, utländska fonder och dataföretag samt företag, som kan nyttja gynnsamma avskrivningsregler och hittills gällande skatteregler för befrielse från elskatt på egen konsumtion. Däremot är privatpersoner och mindre företag, som tidigare stått för omfattande investeringar, bortsopade från marknaden. Med hänsyn till att 2020-målet inte ser ut att kunna nås utan extra åtgärder, borde Energimyndigheten agera. Produktionskostnaden för ny vindkraft ligger i dag på 50-60 öre/kWh Vindkraftsanläggningar byggd under åren 2008-2012 när den svenska kronans köpkraft mot Eurokursen var betydligt svagare än dagens kurs, låg produktionspriset kring 65-70öre/kWh Något som drabbat ett flertal av senare års projekt och förvärrat dessa ägares betalningsförmåga. Med ett elpris på 25 öre/kWh, behöver certifikatpriset ligga på minst 30 öre/kWh. Energimyndigheten bör agera genom att lägga olika förslag, som kan få den effekten på certifikatpriset.

Vi föreslår att Energimyndigheten att man föreslår regeringen att man bör överväga att ta bort nuvarande undantag för den elintensiva industrin från kvotplikten. Detta kan utföras genom en stegvis ökning tills full kvotplikt uppnås.

Vi lägger också ett annat förslag för att underlätta finansiering att staten inrättar en Energilånefond med den gamla Vattenkraftlånefonden som förebild. Under 50 år 1920-1970 finansierade den fonden en stor del av den svenska utbyggnaden av vattenkraften. Den stora fördelen med lån från fonden var, att den tog kraftverken som säkerhet för största delen av lånet. Upprättandet av en ny svensk energilånefond kan aktivt medverka till att målet för 2020 uppnås.

Energimyndighetens rapport gör en god eländesbeskrivning av dagens verklighet på finansieringsfronten. Vi instämmer i denna beskrivning men vi delar inte Energimyndighetens

bedömning att det skulle finnas finansiärer, som i dag kan erbjuda terminskontrakt på långtidsavtal för el och elcertifikat som gör projekten långsiktigt lönsamma och motsvara bankernas lönsamhetskrav.

Med dagens låga marknadspriser på el tror vi tyvärr att dessa aktörer saknas och därför kommer många projekt hellre inte bli genomförda. Detta medför, att vi inte kommer nå det mål, som riksdagen och regeringen ställt för att bygga ut den förnybara elproduktionen till år 2020, om man inte genomför också andra åtgärder utöver höjning av kvotplikten.

4.3.7 Framtida mål

Energimyndigheten noterar att det fortfarande saknas svenska mål för elproduktionen efter 2020. Detta faktum är mycket negativt, när presumtiva investerare skall göra sin långtidsprognos för det ekonomiska utfallet av projektet och ökar risken för att det inte blir av. Ett snabbt besked från regeringen behövs för att stimulera marknaden till investeringar i förnybar el efter 2020. Vi framhäver att man redan nu måste sätta mål för år 2030 och ta fram långsiktiga strategier för år 2050

4.3.8 Skatter

Energimyndigheten bedömer att nivån på fastighetsskatten på elproduktionsanläggningar inte nämnvärt ska påverka måluppfyllelsen. Frågan gäller vilken inverkan tilldelning av elcertifikat ska få och eventuellt ingå i underlaget för taxeringsvärdet. För vattenkraften är skatten 2,8 % av taxeringsvärdet redan mycket betungande, då det innebär en kostnad på ca 6-9 öre/kWh. Vid ett elpris på ca 25 öre/kWh tar fastighetsskatten en orimligt stor del av intäkten och ökar risken för nedläggning samt minskar viljan till nyinvesteringar.

När det gäller större vindkraftverk har ett av investeringsmotiven varit, att man slipper betala elskatt på egen konsumtion. Uppskattningsvis har ett hundratal vindkraftverk byggts med det motivet. Ändras regelverket så att skattefördelen slopas, försvinner den typen av investeringar och målet blir svårare att nå. Därför har nivån på olika skatter stor inverkan på möjligheten att nå målet 2020.

Kap 5 Analyser och förslag om eventuella justeringar av kvotpliktskurvan

5.1.2 Antaganden för de olika sektorerna.

I rapporten görs en prognos för olika sektors kvotpliktiga elanvändning. När det gäller Bostäder och Service delar vi inte rapportens bedömning att fortsatt effektivisering och fler värmepumpar för uppvärmning skulle uppvägas av fler elkrävande apparater. Vi anser att elanvändningen inom bostäder och service kommer att minska. När det gäller elanvändningen inom industrin finns faktorer, som både ökar och minskar elanvändningen. För närvarande är elintensiv industri undantagen från kvotplikt, vilket innebär ett bortfall på ca 40 TWh per år.

Trafikens elanvändning vad gäller spårbundna fordon väntas bara ha en liten ökning från nuvarande 3 TWh till 3,3 TWh år 2035. Även om det vore önskvärt med överföring av fler transporter till järnväg anser vi den bedömningen vara rimlig. I rapporten antar Energimyndigheten att det kommer vara en framtida svag utveckling av marknaden för elbilar till endast 1 % lika med 0,2 TWh år 2035, vi ställer oss frågan ,när hela Europa och då synnerligen i Tyskland och Norge har en snabbutbyggnad av

laddstolpar för att nå EU s mål om förnybar fordonsflotta till år 2020. Vår prognos är snarare så att om vi i Sverige till år 2035 av klimatskäl skall nå det målet så behöver vi redan år 2020 ha 1 TWh eldrivna och 10 TWh till år 2035.

5.3.2 Förslag på nya kvoter från 2016.

Energimyndighetens prognos på kvotpliktig elanvändning ligger på ca 93 TWh de närmaste åren. Någon hänsyn till pågående effektivisering räknas därmed inte in. Vi anser att man bör ha en prognos som startar på 90 TWh 2014 och därefter sjunker med 1 TWh per år till 2020. Kquotkurvan behöver därför höjas något av det skälet. Ett annat skäl för höjning är takten för avveckling av reserven av certifikat. Efter annulleringen den 1 april i år ligger den på 12 TWh efter en höjning med 0,3 TWh senaste året. En reserv på ca 4 TWh kan vara rimlig, men 12 TWh pressar ner elcertifikatpriset. Det sammanlagda värdet på de certifikat som ingår i reserven är 2,4 miljarder kr (20 öre/kWh). Om någon aktör med ett större innehav skulle börja sälja av från lagret, kan det leda till en snabb prissänkning. Den risken måste en investerare i förnybar energi räkna med, vilket sänker investeringsviljan.

Sänkt prognos för kvotpliktig elanvändning samt snabbare minskning av reserven, motiverar ytterligare höjning av kvotkurvan utöver Energimyndighetens förslag med 0,015 enheter fram till 2020.

Förslag på tekniska förändringar i certifikatsystemet

Differentierad tilldelning baserad på kraftverkens storlek

Inför storleksdifferentierad tilldelning av elcertifikat enligt nedan:

Anläggningar	max 249 kW	Faktor 1,5
"	250- 999 kW	Faktor 1,3
"	1-10 MW	Faktor 1,1
"	Över 10 MW	Faktor 0,9
Havsbaserad vindkraft		Faktor 1,5

Motivering:

En behovsprövning gjordes redan vid införandet av elcertifikatsystemet, då storskalig vattenkraft uteslöts. För detta kraftslag har senare införts differentierad tilldelning baserad på åtgärder som höjt produktionen.

Småskalig elproduktion har högre kapital- och driftkostnader p g a skalnackdelar.

I de flesta europeiska stödsystem finns en kompensation för detta, motiverad av ökad samhällsekonomisk nytta med dessa kraftkällor.

För att få en ny tilldelningsperiod för elcertifikat krävs i dag investeringar till nyskick. Kraven kan innebära, att väl fungerande utrustning måste skrotas och ersättas med ny. Vi upplever att regelverket i dag är alltför fyrkantigt. Därför behövs ett mellanläge, där en begränsad upprustning kan ge elcertifikat i relation till vad upprustningen kostat jämfört med totalrenovering. Möjligheten att få delcertifikat skulle rädda fortsatt produktion i många av de kraftverk som fasats ur elcertifikatsystemet.

Med vänliga hälsningar

Göran Bryntse
Ordförande i SERO

Johanna Olesen
Ordförande i Svensk Vindkraftförening

Sveriges Energiföreningars RiksOrganisation
Box 57, 731 22 KÖPING

Svensk Vindkraftförening
Kvarngatan 2, 311 31 FALKENBERG